

Регіональна Виборча Рада Дніпра

Аналітичний бріф

Проблеми міста напередодні виборів до місцевого самоврядування

Профіль м. Дніпро

Місто Дніпро – адміністративний центр Дніпропетровської області, місто обласного значення. Місто також є адміністративним центром укрупненого Дніпровського району. Обласний центр поділено на вісім внутрішньоміських районів: Амур-Нижньодніпровський, Індустріальний, Новокодацький, Самарський, Соборний, Центральний, Чечелівський, Шевченківський. Дніпровській міській раді також підпорядковується селище міського типу Авіаторське.

Станом на 1 січня 2020 року чисельність наявного населення міста Дніпра становила 993,2 тис. осіб. Місто є четвертим за чисельністю населення після Києва, Харкова та Одеси. У структурі населення Дніпра, як і в цілому по країні, переважають жінки (54,7%). На 1000 жінок припадає 828 чоловіків (864 показник для України в цілому). Частка населення віком від 15 до 64 років осіб становить 68,2% (показник по Україні – 67,8%). Усього на 1000 осіб працездатного віку припадає 467 осіб від 0 до 14 років та від 65 років (475 по Україні).

У 2020 році [Дніпро посідає перше місце серед міст України](#) за скороченням населення. Це є результатом одного з найвищих коефіцієнтів смертності (14,5) та низької народжуваності (7,7).

№	Місто	Область	Чисельність населення		Зміна кількості населення за рік	
			на 01.01.2019	на 01.01.2020	осіб	у %
1.	Дніпро	Дніпропетровська	1 000 576	993 220	-7 356	-0,74%
2.	Запоріжжя	Запорізька	738 728	731 922	-6 806	-0,92%
3.	Кривий Ріг	Дніпропетровська	627 304	622 012	-5 292	-0,84%
4.	Миколаїв	Миколаївська	483 186	480 080	-3 106	-0,64%
5.	Харків	Харківська	1 446 107	1 443 207	-2 900	-0,20%
6.	Херсон	Херсонська	326 964	324 602	-2 362	-0,72%
7.	Кропивницький	Кіровоградська	235 946	233 820	-2 126	-0,90%
8.	Полтава	Полтавська	288 324	286 649	-1 675	-0,58%
9.	Черкаси	Черкаська	277 258	275 665	-1 593	-0,57%
10.	Нікополь	Дніпропетровська	110 669	109 122	-1 547	-1,40%

Примітка. Дані наведено без урахування АР Крим, м. Севастополя, Донецької та Луганської областей.
 Джерело: Держстат України.

Економічна ситуація

У 2018 році у місті Дніпрі [налічувалося 65,3 тис. суб'єктів МСП](#). Водночас великих підприємств було 25, що є другим показником після Києва. Місто займає третє місце після Києва та Запоріжжя за кількістю зайнятих на великих підприємствах (66,8 тис.

осіб). Водночас частка зайнятих на суб'єктах МСП Дніпра становила 80,9% від загальної кількості зайнятих на всіх суб'єктах господарювання, що приблизно відповідає показнику для всієї України (81,5%). Середні підприємства створюють більше третини (34,9%) загальної кількості зайнятих, у малому бізнесі працює майже половина (45,9%) зайнятих.

Статистичні дані свідчать, що в цілому Дніпропетровська область демонструє дещо нижчий рівень безробіття населення працездатного віку, ніж в цілому по Україні. У 2019 році відповідний показник регіону становив 7,9% проти 8,6% на рівні країни. Наприкінці 2019 року в Дніпрі статус безробітного мали 3913 осіб, а кількість вакансій – 2288. Відповідно, навантаження зареєстрованих безробітних становило близько 2 осіб на одну вакансію. Однак, зважаючи на карантинні заходи та кризові явища через пандемію COVID-19, у 2020 році ситуація на ринку праці міста може погіршитися.

У 2018 році на місто Дніпро припадало близько 21,9 млрд. грн. капітальних інвестицій. Це другий найвищий показник серед міст України після Києва. Майже дві третини (64,9%) капітальних інвестицій були профінансовані за рахунок власних коштів підприємств та організацій. Ще майже чверть (24,1%) – за кошти місцевого бюджету, 5,7% – коштів державного бюджету, а 4,3% – кредитів банків та інших позик.

Станом на 31 грудня 2018 року на місто Дніпро припадало 1416,4 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу). Вказаний обсяг на 139 млн. дол. США або 8,9% менший від показника на початку 2018 року. Це найбільший показник скорочення обсягів прямих інвестицій серед усіх міст у дослідженні. Проте станом на кінець грудня 2018 року на 1 особу в Дніпрі припадало 1428,4 дол. США, що є одним із найвищих показників серед міст-обласних центрів України.

Згідно з [результатами дослідження «Індекс конкурентоспроможності міст»](#) місто Дніпро посіло 15-ту сходинку зі значенням ІКМ 2019/2020 – 50,68 бала серед обласних центрів. Дніпро продемонструвало переважно середні та низькі результати в рамках усіх компонентів (субіндексів).

Найсильніші компоненти:

- Підтримка інновацій (4-те місце);
- Корупція та неформальні платежі (4-те місце);

Результат Дніпра зумовлений такими факторами: приблизно середній рівень поширення «неформальних платежів» (9,7% опитаних повідомили про такі факти) та високий рівень обізнаності підприємців про наявні антикорупційні заходи на міському рівні.

- Вартість дотримання законодавства (вимог місцевих регуляторних актів) (6-те місце).

Найслабші компоненти:

- Податки та збори (23-те місце);

Низький результат Дніпра зумовлений поєднанням таких факторів, як досить високі витрати на сплату податків, істотні часові витрати на адміністрування податків та зборів, обтяжливість місцевих податків та майже відсутність пільг зі сплати місцевих податків та зборів.

Якщо проаналізувати обтяжливість адміністрування податків та зборів, то в середньому часові витрати підприємців у Дніпрі становили 75,3 дня, що значно більше, ніж в середньому для всіх міст (59 днів). Крім того, у Дніпрі лише 1,9% респондентів повідомили, що отримували пільги зі сплати місцевих податків та зборів упродовж 2018 – 2019 років, що є одним із найнижчих показників серед досліджених міст (серед усіх респондентів – 3,6%).

- Започаткування бізнесу (22–ге місце);

Причиною низьких оцінок міста є більша тривалість реєстраційних процедур та отримання дозвільних документів. Зокрема, за даними опитування, у 2018 – 2019 роках у Дніпрі довше, ніж в середньому по країні тривала реєстрація бізнесу – 7,6 дня проти 6,1 дня.

На запуск бізнесу (від дати подачі документів на реєстрацію до дати першої операції з продажу товарів послуг) у Дніпрі було необхідно 33,7 дня, що більше як на день перевищує середній для усіх міст показник (32,1 дня).

Окремою проблемою для Дніпра є швидкість отримання окремих дозвільних документів. Якщо отримання дозвільних і реєстраційних документів у сфері будівництва в середньому по країні потребувало 37,2 дня, то у Дніпрі цей показник становить 53,9 дня, що є одним із найвищих показників серед міст у дослідженні.

Однією з причин низьких оцінок щодо реєстрації бізнесу може бути значне навантаження на реєстраторів бізнесу в місті. На 10 тисяч суб'єктів господарювання в Дніпрі припадає лише 5,7 реєстраторів (в органах державної влади, місцевого самоврядування та державних нотаріусів).

- Доступ до публічного майна (21–ше місце);

Тривалість процедур для отримання документів, що підтверджують право власності/оренди на землю, у 2018 – 2019 роках в Дніпрі становила в середньому 170,9 дня, що є одним із найбільших показників серед досліджених міст (72,4 дня – показник для всіх опитаних).

- Ресурси для розвитку (19–те місце);

Найкраще в Дніпрі оцінили доступ до інформації про публічні закупівлі – 21,0% оцінок «добре» та «відмінно» в порівнянні з 17,3% серед усіх опитаних, і це лише незначним чином відрізняється від оцінок лідерів цього показника.

Однак у Дніпрі респонденти нижче середніх оцінок оцінили доступ до інформації про місцевий бюджет та місцеві регуляторні акти. Якщо в середньому для всіх міст 13,9% усіх опитаних респондентів позитивно оцінили доступ до місцевих регуляторних актів, то у Дніпрі цей показник 31 становить 11,2% опитаних. Водночас доступ до інформації про місцевий бюджет у Дніпрі оцінили найнижче – на рівні 8,8% у місті в порівнянні з 10,2% серед усіх опитаних.

- Лідерство міської влади (18–те місце).

У вимірі підтримки розвитку бізнесу Дніпро отримало 4,64 бала (18–ий результат). Підприємці Дніпра більш песимістично оцінюють ставлення представників міської влади до приватного бізнесу. Лише 18,1 % респондентів вважають, що ставлення міської влади до бізнесу «дуже добре» або «добре» (20% середній показник для всіх

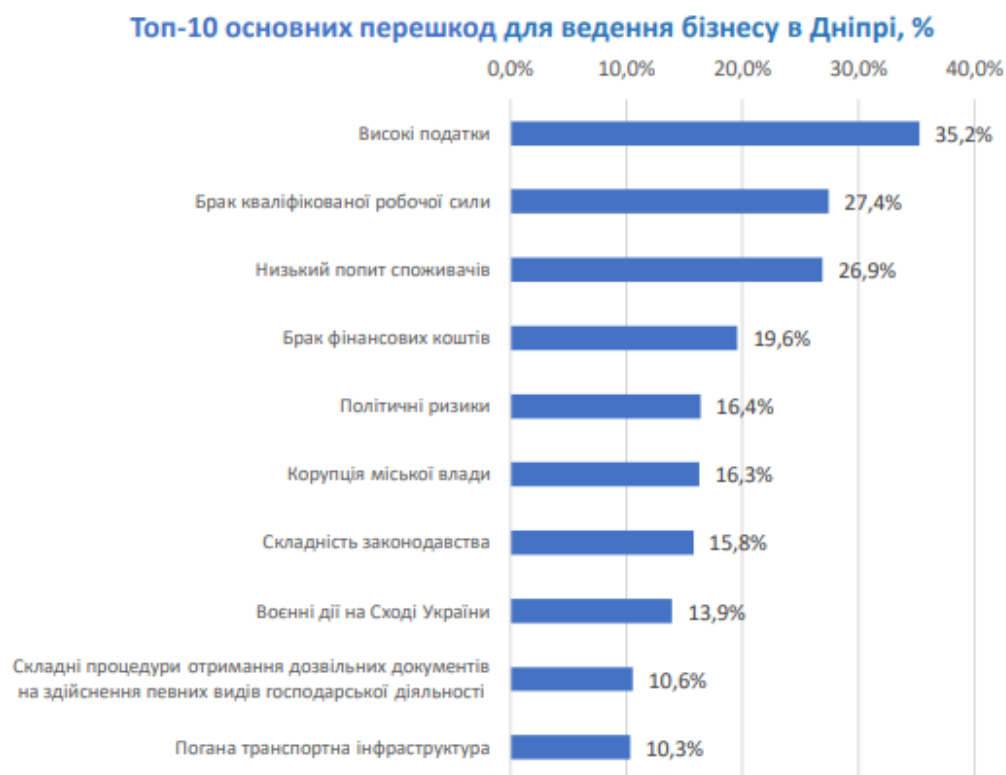
міст). Також 35,5% респондентів погоджуються, що міська влада підтримує створення нового бізнесу (38,3% середній показник для всіх міст), а 31,2% вказують, що міська влада підтримує існуючий бізнес (35,5% середній показник для всіх міст).

У Дніпровській міській раді відсутня антикорупційна гаряча лінія.

Вимір «Публічно-приватний діалог» демонструє, що в Дніпрі бізнес відчуває більше проблем у комунікаціях із владою порівняно з більшістю інших міст. У рамках виміру місто отримало лише 3,32 бала, 16-ий результат. У Дніпрі лише 4,6% представників бізнесу вважають, що мають «значні» та «дуже значні» можливості брати участь у розробці місцевих документів (стратегій, планів, програм та ін.), тоді як середній показник для всіх міст 6,5%. Крім того, лише 6,5% респондентів вказують, що в місті завжди або часто проводяться консультації з бізнесом при прийнятті нових або зміні чинних регуляторних актів, які можуть впливати на бізнес (7,4% середній показник для всіх міст).

Перешкоди для ведення бізнесу

Опитані суб'єкти підприємницької діяльності назвали основні перешкоди, з якими вони зіштовхуються при веденні бізнесу в Дніпрі. Три перші місця в рейтингу перешкод поділили між собою такі фактори, як високі податки, брак кваліфікованої робочої сили та низький попит споживачів. Про кожен з цих перешкод для ведення бізнесу повідомили відповідно 35,2%, 27,4% та 26,9%.

Політична ситуація

Станом на середину вересня 2020 року партійна конфігурація в [Дніпровській міській раді \(64 депутати\)](#) наступна:

- Позафракційні – 8 депутатів;
- Фракція «За життя» – 6 депутатів;
- Фракція «Опозиційний блок» – 8 депутатів;

- Фракція «Пропозиція» – 26 депутатів;
- Фракція «Громадська сила» – 6 депутатів;
- Фракція «Самопоміч» – 3 депутати;
- Фракція «Європейська солідарність» – 7 депутатів.

Наразі свої наміри брати участь у виборах до Дніпровської міської ради оголосили такі партії: «Пропозиція», «Слуга народу», «Опозиційна платформа – За життя», «Громадська сила», «Блок Вілкула «Українська перспектива», «Європейська солідарність», ВО «Батьківщина», «Наш край», «Національний корпус», Партія зелених України, «Команда Дніпра», «ДемАльянс».

Поки що не зрозуміла ситуація щодо висування на виборах до міської ради політичних партій «Голос», «Сила і честь», ВО «Свобода», Партії Шарія, Радикальної партії Олега Ляшка, Партії Сергія Суханова.

Відповідно до [останнього соціологічного опитування, проведеного Соціологічною групою «Рейтинг»](#) протягом 8–17 серпня 2020 року серед мешканців Дніпра, **рейтинг політичних сил на виборах до міської ради** (% тих, хто визначився і має намір прийти на вибори) є наступним:

- партія «Пропозиція» – 27,9%;
- партія «Слуга народу» – 14,7%;
- партія «Опозиційна платформа – За життя» – 14,3%;
- партія «Громадська сила» – 9,6%;
- блок Вілкула «Українська перспектива» – 7,9%;
- партія «Європейська солідарність» – 5,1%;
- партія Шарія – 4,2%;
- партія «Батьківщина» – 3,1%.

Рейтинг інших сил – нижче 2%. Тих, хто не визначився – 8–9%.

Серед **ймовірних кандидатів на посаду міського голови рейтинг** (% тих, хто визначився та має намір взяти участь у виборах) є наступним:

- Б. Філатов – 48,5%;
- О. Вілкул – 14,9%;
- З. Краснов – 13,4%;
- Г. Гуфман – 7,6%;
- С. Риженко – 7,0%.

Рейтинг інших кандидатів – менше 2%. Тих, хто не визначився, – близько 8%.

Моделювання другого туру мерських виборів показало, що за умови виходу до нього Б. Філатова та інших потенційних кандидатів, діючий мер отримав би перемогу. У парі з О. Вілкулом з результатом – 57% проти 23% , у парі з Г. Гуфманом – 61% проти 16%, у парі з С. Риженком – 60% проти 17%.

Про свою участь у мерських перегонах вже [оголосили](#) **Борис Філатов** (політична партія «Пропозиція»), **Загід Краснов** (політична партія «Громадська сила») та [Сергій Риженко](#) (політична партія «Слуга народу»). Проте їхні програми не оприлюднені.

Кандидатом на посаду міського голови м. Дніпро від **партії «Опозиційна платформа – За життя»** [буде](#) **Сергій Нікітін**, голова депутатської фракції «За Життя» у Дніпровській міській раді та голова міської парторганізації.

У серпні 2020 р. на зборах **ВО «Батьківщина»** [вирішили](#) висунути на посаду Дніпровського міського голови **Мгера Куюмчяна** – голову міської парторганізації, заступника голови Дніпропетровської обласної ради.

Також на пост міського голови **в якості самовисування** [планував](#) балотуватися активіст **Костянтин Більцан**, який, у 2019 році висувався до Верховної Ради України на окрузі №28 у Дніпрі від партії «Патріот».

Олександр Вілкул, який 5 років тому програв Борису Філатову у 2 турі, не буде висуватися на посаду міського голови Дніпра. Проте [йде](#) зі своєю партією **«Блок Вілкула «Українська перспектива»** на вибори до Дніпропетровської обласної та Дніпровської міської рад. Чи з'явиться кандидат від його партії у мери міста – поки невідомо.

Колишній міський голова **Іван Куліченко** йтиме до міської ради за [списками](#) партії **«Наш край»**. Поки не відомо, чи буде він балотуватися на посаду очільника громади.

Наразі інформації про те, чи буде **партія «Європейська солідарність»** висувати кандидата на посаду голови міста – немає. Це стане відомо під час з'їзду міської парторганізації 19 вересня.

Політична партія **«Команда Дніпра»** [планує](#) висунути на посаду Дніпровського міського голови альпініста **Дмитра Семеренка**.

15 вересня з'явилося агітаційне [відео](#) з головою Дніпропетровської обласної організації партії **«ДемАльянс»** **Артемом Романюковим**, де оголошені наміри про балотування на посаду міського голови.

Міський голова **Борис Філатов** у своїх численних інтерв'ю наголошує на тому, що він у разі переобрання на посаду продовжить виконувати передвиборчу програму 2015 року. За [даними](#) аналітиків сайту «Слово і діло», Борис Філатов дав [209 передвиборчих обіцянок](#). З них 63% було виконано, а 23% провалено, решта в процесі виконання.

Протягом роботи поточної каденції міської ради поступово зменшувалися обсяги повноважень 8 районних у місті рад та було зрештою ухвалено рішення про не формування районних у місті рад з наступної каденції. З початком наступної каденції повноважень міської ради на базі районних у місті рад будуть створені районні адміністрації.

У місті Дніпрі не найкраща ситуація зі звітуванням депутатів. Наприклад, за результатами [аналізу звітів](#) депутатів місцевих рад, який проводив ВГО «Інститут «Республіка», у 2020 році місто опинилося на 8 місці з показником у 65,63% (на кінець липня прозвітували 40 з 64 депутатів Дніпровської міської ради про свою діяльність за попередній рік роботи). У той час не затверджена єдина форма звітів, через що депутати опускають важливу інформацію. При цьому, порівняно з попередніми роками, показник звітування депутатів дещо [знизився](#). Дослідження охоплювало 28 міських рад по Україні. Водночас влітку 2020 року на сайті Дніпровської міської ради почали [викладати](#) звіти окремих депутатів за 5 років у форматі відео.

Водночас щорічне звітування міського голови про свою діяльність відбувається у закритому форматі – на прес-брифінгах у міській раді та потім з тиражуванням окремих тез у рекламних матеріалах (головним чином – на білбордах).

У 2019 році Громадянська мережа «ОПОРА» у дослідженні [«Індекс публічності місцевого самоврядування»](#) поставила Дніпро на 17 місце порівняно з іншими обласними центрами. Рейтинг публічності міста склав 59%, міського голови – 60%, виконавчих органів – 57%, депутатів міської ради – 61%. Водночас аналітики відзначили, що з кожним роком все більше інформації викладається на сайт міської ради, в т.ч. у форматі відкритих даних, що значно спрощує інформування про діяльність місцевої влади.

Соціальна ситуація

За даними [дослідження «Шосте всеукраїнське муніципальне опитування»](#), місто Дніпро посіло 15–те місце за значенням **Індексу якості обслуговування та послуг у місті** з показником 2,8 (1 – означає «жахливо, 5 – «відмінно»), що свідчить про невдоволення громадян рівнем комфорту міста.

За даними [дослідження рівня інтегрованості адміністративних та соціальних послуг у ЦНАП 30–ти найбільших міст України](#) ЦНАП м. Дніпро посідає лише 26–те місце, оскільки в ЦНАП не забезпечено надання послуг соціального напрямку (субсидії, допомоги, пенсійні послуги), послуг реєстрації місця проживання.

На початку 2020 року рівень якості послуг та сфер у місті Дніпрі є наступним (1 – означає «жахливо, 5 – «відмінно», зеленим кольором позначені показники, які мають позитивну динаміку порівняно з показниками 2015 року, червоним – негативну):

- **Вуличне освітлення – 3,5 бали** (4 місце в рейтингу 24 міст – обласних центрів);
- **Опалення – 3,3 бали** (6 місце);
- **Базари/ заклади торгівлі – 3,4 бали** (6 місце);
- **Транспортна інфраструктура – 3,1 бали** (8 місце);
- **Збір сміття – 3,2 бали** (8 місце);
- **Каналізація – 3,0 бали** (9 місце);
- **Дороги – 2,6 бали** (10 місце);
- **Паркування – 2,3 бали** (11 місце);
- **Дитячі садочки – 3,1 бали** (12 місце);
- **Публічні парки та сквери – 3,2 бали** (13 місце);
- **Двори та прибудинкові території – 2,8 бали** (14 місце);
- **Спортивні заклади – 3,0 бали** (14 місце);
- **Школи – 3,1 бали** (15 місце);
- **Розвиток промисловості – 2,0 бали** (15 місце);
- **Медичні заклади – 2,2 бали** (16 місце);
- **Доступ для людей з інвалідністю – 2,0 бали** (16 місце);
- **Водопостачання – 3,2 бали** (16 місце);
- **Тротуари – 2,4 бали** (18 місце);
- **Заклади культури – 3,0 бали** (20 місце);
- **Екологія/навколишнє середовище – 2,3 бали** (21 місце).

Можливість включатися у процес формування рішень у місті дніпряни оцінюють у 3,1 бали (8 місце серед 24 міст – обласних центрів). Спостерігається зростання значення цього показника в 2020 році у порівнянні з аналогічним показником у 2015 році.

Статут територіальної громади міста Дніпро містить наступні інструменти громадської участі:

- загальні збори громадян за місцем проживання;
- місцеві ініціативи;
- громадські слухання;
- звернення до органів і посадових осіб місцевого самоврядування міста;
- електронні петиції;
- бюджет участі;
- інші форми участі громадян у місцевому самоврядуванні міста.

20 травня 2020 року у Дніпрі ухвалили новий [статут](#) територіальної громади. Зокрема, в одному з пунктів статті 23 (про звернення до органів і посадових осіб місцевого самоврядування) визначено електронну петицію як особливу форму колективного звернення громадян і встановлено нові вимоги. Тепер для її розгляду необхідно зібрати **не менше 3000 підписів** протягом **не більше 90 календарних днів** з дня оприлюднення. Раніше поріг складав 1000 підписів за 90 днів.

Встановивши квоту у 3 тисячі підписів, Дніпро увійшов до трійки міст-«лідерів» за цим показником. У Києві поріг кількості підписів, необхідних для розгляду петиції, складає 10 тисяч, у Харкові — 5 тисяч. Для порівняння в Одесі — 1 тисяча, у Запоріжжі — 750, у Львові — 500.

Представники Дніпровської міськради пояснюють підтримані зміни зловживаннями електронними петиціями як доступним інструментом маніпулювання владою.

Водночас з березня 2016 р. дніпряни [подали](#) 1144 електронні петиції, з яких наразі 60 перебувають на голосуванні. З 1084 петицій, за якими завершено збір підписів, лише 85 звернень (7,8% від загальної кількості), що набрали більше 900 голосів, отримали відповіді міської ради. Проте кількість звернень до міської ради, у відповідь на які відбулися зміни, є мізерною та становить 3 петиції або 0,3% від загальної кількості поданих звернень.

Відкриті джерела інформації містять мало даних щодо проведення загальних зборів громадян у м. Дніпро. Зокрема на сайті Дніпровської міської ради останні повідомлення про їхнє проведення датуються 2015 роком.

Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному веб-порталі [Дніпровської міської ради](#), протягом 2016–2019 рр. у м. Дніпро відбулося 28 громадських обговорень, з яких третина була присвячена питанням перейменування назв вулиць, парків та скверів. Майже п'ята частина обговорень стосувалася питань запобігання руйнуванню навколишнього середовища та екологічної ситуації. Також на громадських слуханнях обговорювалися питання проведення ремонтно-будівельних робіт, встановлення тарифів на пасажирські перевезення у громадському транспорті та нова редакція Статуту м. Дніпро.

Аналіз даних [статистики](#) за 2017 – 2019 рр. свідчить про те, що громадський бюджет участі є найбільш популярним інструментом громадської участі серед мешканців Дніпра.

Протягом трьох років кількість мешканців, які взяли участь у голосуваннях, збільшилася з 30 тис. осіб до 105 тис. осіб, що складає більше 10 % населення міста. Щорічно на розгляд городяни подають близько 450 проектів, з яких отримують фінансування та реалізуються близько 100 проектів щорічно.

Головні напрямки, за якими впроваджуються ці проекти: освіта, благоустрій та інфраструктура, комунальне господарство, спорт, культура й туризм.

Загальний обсяг фінансування проектів з громадського бюджету участі щорічно складає 31 млн грн ([0,4% від загальної кількості коштів міського бюджету](#)).

Наприкінці 2018 року Дніпровська міська рада ухвалила [два рішення](#) – про передачу повноважень по створенню ОСН від районних в місті Дніпрі рад до міської ради та положення, яке закріплює порядок створення ОСН та співпраці органів самоорганізації з міською радою. Для звичайних пересічних містян рішення по ОСН означає, що міська рада тепер може надавати органам самоорганізації населення делеговані повноваження: вивезення сміття, ремонт дрібних ушкоджень внутрішньоквартальних доріг, озеленення, встановлення лавочок і смітників на вулицях, вуличне освітлення, прибирання території і та інше.

На жаль, міська рада не розробила і не затвердила Програму фінансування ОСН. Громадські активісти вважають, що діяльність ОСН повинна на 100% фінансуватися з міського бюджету, оскільки це гроші платників податків, які живуть у тому ж ОСН. Натомість міськрада говорить про те, що має бути співфінансування, коли частково сплачують жителі, а частково фінансується з бюджету. Наразі ця дискусія триває.

Для покращення механізмів участі дніпрян у прийнятті управлінських рішень, міською радою мають бути ухвалені:

- Положення про загальні збори громадян за місцем проживання;
- Положення про громадські слухання (це має бути обов'язково регуляторний акт, бо громадські слухання — це те, що стосується життєдіяльності всіх мешканців міста);
- Положення про місцеві ініціативи;
- Положення про громадську експертизу;
- Програма підтримки розвитку ОСН в м. Дніпро.

Рішення Дніпровської міської ради від 30.03.2016 р. № 38/5 «Про затвердження Положення про електронні петиції» має бути приведене у відповідність до норм чинного законодавства.

Варто також передбачити у відповідних Положеннях можливість проведення засідань громадської ради при міськраді та інших консультативно-дорадчих органів у дистанційному режимі.

Оцінки дніпрян щодо того, [наскільки місто є зручним](#), наступні:

- Для водіїв приватних автомобілів – 2,9 бали (10 місце в рейтингу 24 міст – обласних центрів);
- Для пасажирів громадського транспорту – 2,9 бали (14 місце);
- Для велосипедистів – 2,1 бали (17 місце в рейтингу);

- Для пішоходів – 3,0 бали (18 місце в рейтингу);
- Для людей з інвалідністю – 2,0 бали (19 місце);
- Для водіїв мотоциклів/мопедів – 2,5 бали (21 місце);
- Для людей з дитячими візочками – 2,1 бали (21 місце)

У рамках цього ж дослідження **Дніпро відстає за рівнем безпеки** (за відчуттям громадян). Значення відповідного індексу для Дніпра є 1,6 (значення може бути від 0 до 3, де 0 – «почуваюся повністю в небезпеці», 3 – «почуваюся цілком безпечно»). За цим показником місто посідає 11-те місце серед 24 досліджуваних міст. Менше половини респондентів почуваються в небезпеці або повністю в небезпеці, а трохи більше половини респондентів почуваються можливо або цілком безпечно (42% і 54% відповідно).

Щодо **безпеки ведення бізнесу**, то [дані опитування ІКМ](#) показують у Дніпрі один із найнижчих показників роботи «у тіні» по країні (38,3% проти 45,1% в середньому по країні). Але якщо проаналізувати проблему рейдерства, то серед усіх опитаних на рівні країни 2,5% зазнавали спроб рейдерського захоплення впродовж 2018–2019 років. Проте в Дніпрі цей показник становить 3,2%.

В лютому 2020 року 43% мешканців зазначили, що справи у місті йдуть у правильному напрямку (40% – у неправильному). Також мешканці м. Дніпро [зазначили](#), що найважливішими пріоритетами у передвиборчих програмах кандидатів на місцевих виборах мають стати:

1. медичні заклади (42%);
2. створення робочих місць (29%);
3. соціальний захист (22%);
4. боротьба з корупцією (21%);
5. дороги (19%);
6. житлово-комунальне господарство (18%);
7. громадський транспорт (11%);
8. екологія (10%);
9. рівень безпеки у місті (10%);
10. школи (9%).

В серпні 2020 року, відповідно до даних останнього дослідження Соціологічної групи «Рейтинг», серед міських сфер жителі Дніпра відносно краще оцінюють роботу громадського транспорту (51% – задоволені, 32% – не задоволені). Школами та дитсадками задоволені 29%, не задоволені – 25%, не змогли оцінити – 46%. Стосовно інших сфер містяни давали переважно негативні відгуки. Так, роботою комунальних підприємств задоволені 35%, незадоволені – 52%, поліцією – 24% та 41% відповідно, службами соціального захисту – 18% та 29% (53% не змогли оцінити). Найбільше невдоволені містяни роботою медичних закладів: 17% – задоволені та 68% – не задоволені.

Як планують вирішувати проблеми містян у Дніпрі
кандидати від політичних партій на посаду міського голови
та у депутати Дніпровської міської ради

Моніторинг відкритих джерел інформації про діяльність окремих політиків та регіональних осередків політичних партій (партійні сайти, інформація в ЗМІ, друкована продукція і т. ін.) дозволяє стверджувати, що рейтинги проблем м. Дніпра у його містян та регіональних партійних осередків дещо різняться:

Для мешканців м. Дніпро відповідно до даних соц.опитування	Пріоритетність проблем	Для осередків політичних партій у м. Дніпро (кількість згадок у публічних заявах кандидатів на посаду міського голови та представників політичних партій)
медичні заклади	1	участь мешканців в управлінні м. Дніпро (10)
створення робочих місць	2	благоустрій, розвиток інфраструктури (9)
соціальний захист	3	медичні заклади (8)
боротьба з корупцією	4	школи (8).
дороги	5	екологія (7)
житлово-комунальне господарство	6	дороги (5)
громадський транспорт	7	громадський транспорт (5)
екологія	8	сприяння розвитку бізнесу (5)
рівень безпеки у місті	9	житлово-комунальне господарство (4)
школи	10	соціальний захист (3)
двори та прибудинкові території	11	боротьба з корупцією (3)
тротуари	12	рівень безпеки у місті (3)
доступ для людей з обмеженими можливостями	13	мовне питання (3)
Збір сміття; боротьба з незаконними забудовами; парки та сквери; забезпечення прозорості та відкритості влади	14	створення робочих місць (1)

1. Медицина

Політична партія «Пропозиція» виступає за збільшення державних субвенцій на медицину. Партія обіцяє достойне фінансування для оновлення матеріально-технічної бази медзакладів, надбавки медичним працівникам за рахунок бюджету міста, діджиталізацію медичного простору, можливості для професійного розвитку лікарів.

У своїй передвиборчій програмі 2015 року, яку обіцяв продовжувати виконувати **Борис Філатов** у разі переобрання у 2020 році, він обіцяє доступну, безпечну та якісну медицину.

[Сергій Риженко](#) обіцяє підтримувати лікарні.

Блок Вілкула «Українська перспектива» обіцяє безкоштовну медичну страховку мешканцям регіону, змусити підприємства купувати страховку для робітників, підвищити якість медобслуговування, заборонити закриття лікарень.

Загід Краснов виступає за підвищення надання якості медичних послуг, обіцяє зробити [медичні послуги для містян більш доступними](#) (телемедицина).

Партія «Громадська сила» обіцяє допомогу лікарням.

ВО «Батьківщина» обіцяють доплати медикам за рахунок бюджету, знищення корупції у медзакладах, підвищення якості медичного обслуговування, збільшити фінансування невідкладної медицини, забезпечити медзаклади необхідною технікою, покращити умови перебування в стаціонарах для пацієнтів.

Політична партія «Наш край» обіцяє підтримку медпрацівникам, надання їм додаткових благ. Партія обіцяє зробити медицину якісною та повсюдно доступною, а всім медичним закладам надавати необхідну кількість препаратів, виборів, засобів захисту. Обіцяється ініціювати обласні медичні програми, які дадуть людям додатковий захист.

Партія «Національний корпус» буде підвищувати рівень сервісу та доступності медичних послуг, створювати комфортні умови для маломобільних груп населення.

2. Створення робочих місць

Партія «Пропозиція» обіцяє працевлаштування талановитої молоді робітничих спеціальностей на підприємства комунального господарства.

Партія «Громадська сила» та **Загід Краснов** виступають за створення робочих місць з високими «європейськими» зарплатами.

3. Соціальний захист

Політична партія «Пропозиція» виступає за збільшення державних субвенцій на соціальний захист. У місті партія обіцяє:

- Створити систему громадського контролю за процесами розподілу коштів на проекти соціальної сфери,
- Поглиблення програм соціалізації та оздоровлення людей похилого віку;
- Фінансувати закупку спеціального обладнання для територіальних центрів соцзахисту;

- Залучати інвестиції на соціальний захист,
- Боротися з усіма формами дискримінації.

Партія «Громадська сила» обіцяє допомогу соціально незахищеним верствам населення.

ВО «Батьківщина» виступає за збільшення соціальних виплат, програму підтримки індивідуального житлового будівництва.

4. Боротьба з корупцією

У програмі 2015 року, яку продовжить виконувати **Борис Філатов**, він обіцяє «ліквідацію корупції» (в т.ч. реструктуризацію штату чиновників, переведення адмінпослуг в онлайн, якісну оцінку роботи держслужбовців).

Політична партія **«Слуга народу»** обіцяє зачистку органів влади від корупціонерів.

У національній програмі партії **«Європейська солідарність»** – обіцянки прозорості роботи органів влади та боротьби з корупцією.

Політична партія «Наш край» вестиме боротьбу з корупцією та зловживаннями чиновників.

5. Дороги

Партія **«Пропозиція»** обіцяє збільшити обсяги дорожнього будівництва.

У 2015 році **Борис Філатов** пообіцяв містянам якісні дороги.

Політична партія **«Слуга народу»** обіцяє розв'язання інфраструктурних проблем міста (ремонт доріг).

[Сергій Риженко](#) обіцяє ремонт доріг.

«Опозиційна платформа – За життя» обіцяє ремонт доріг.

Блок Вілкула «Українська перспектива» обіцяє завершити будівництво з'їзду з Кайдацького мосту та об'їзної дороги навколо міста.

ВО «Батьківщина» обіцяє ремонт доріг.

«Національний корпус» обіцяє реконструкцію доріг.

6. Житлово-комунальне господарство

«Пропозиція» обіцяє продовжити ремонти житлового фонду, підтримувати у належному стані ліфти та інженерні мережі, контролювати тарифи, боротися з комунальними монополістами, взяти на баланс міста «безхозні» комунальні об'єкти, допомагати впроваджувати енергоощадні технології, «автономізувати управління об'єктами міста».

Борис Філатов у 2015 році обіцяв: безпечне та комфортне житло, справедливі тарифи ЖКГ, чесну конкуренцію постачальників комунальних послуг.

«Опозиційна платформа – За життя» виступає за зниження комунальних тарифів. Партія ставить вирішення проблем ЖКГ одним з головних своїх пріоритетів у місті.

«Громадська сила» обіцяє вирішення проблем ЖКГ.

ВО «Батьківщина» обіцяє підвищення якості послуг ЖКГ.

Політична партія «Наш край» обіцяє справедливі тарифи на комунальні послуги.

7. Громадський транспорт

Політична партія «Пропозиція» обіцяє:

- Добудувати метрополітен;
- Збільшити кількість електротранспорту та великих автобусів;
- Створити якісну інфраструктуру громадського транспорту, велосипедистів та електромобілів;
- Розширення та оптимізацію мережі маршрутів;
- Підтримку систем інтелектуального управління транспортом.

Політична партія «Слуга народу» обіцяє:

- Закупівлю нових тролейбусів на «Південмаші»;
- Налагодження нормального графіку руху громадського транспорту;
- Поступове переведення громадського транспорту на електричний;
- Приведення до ладу Річкового порту;
- Розвиток велоінфраструктури міста.

Сергій Риженко обіцяє:

- Підвищення якості та зручності транспорту;
- Добудувати метро.

«Опозиційна платформа – За життя» обіцяє покращення якості громадського транспорту.

Блок Вілкула «Українська перспектива» обіцяє завершити будівництво метро.

ВО «Батьківщина» обіцяє збільшення кількості електротранспорту.

Політична партія «Наш край» обіцяє зручний громадський транспорт.

8. Екологія

Політична партія «Пропозиція» виступає за повернення природних багатств під контроль громадян.

Борис Філатов у 2015 році обіцяв чисте повітря у місті, а також:

- Посилити контроль за промисловістю щодо дотримання екологічних стандартів;
- Провести аудит проблемних об'єктів;
- Підтримувати «зелені легені» міста;
- Запровадити програму «Чистий Дніпро»;
- Займатися екологічним вихованням мешканців.

Політична партія «Слуга народу» обіцяє:

- Впровадження системи роздільного збору сміття, побудову сміттєпереробних заводів у Дніпрі;
- Реконструкцію пляжу та очистку його від хащів, вирівнювання пляжної території та створення пішохідної зони у Сухачівці.

«Опозиційна платформа – За життя» обіцяє:

- Покращення екології та якості питної води;
- Побудову сміттєпереробного заводу.

ВО «Батьківщина» обіцяє:

- Відновлення екосистеми річки Дніпро, створення нових зон відпочинку біля водойм;
- Будівництво сміттєсортувальних станцій та переробного заводу.

Політична партія «Наш край» обіцяє:

- Сортування та переробку сміття;
- Безпечну для екосистеми роботу підприємств з виправленням наслідків завданої природі шкоди;
- Впровадження заходів з енергоефективності та поступовий перехід на відновлювані джерела енергії.

«Національний корпус» обіцяє:

- Стимулювання великих підприємств дотримуватися екологічних стандартів;
- Встановити систему екологічного моніторингу, яка буде адресно виявляти забруднювачів, точно вираховувати розмір завданої шкоди та поширювати інформацію про покарання за екологічні злочини в режимі онлайн;
- Зробити річку Дніпро більш доступною для відпочинку, спорту, туризму.

9. Підвищення рівня безпеки у місті

У 2015 році **Борис Філатов** обіцяв підтримувати громадський порядок, розвивати інфраструктуру забезпечення безпеки, протидіяти провокаторам та диверсантам. У 2020 році він виступив за створення муніципальної поліції, яка буде підпорядковуватись місту, а не центральним органам влади.

«Громадська сила» обіцяє надання безкоштовної юридичної допомоги.

Політична партія «Наш край» обіцяє освітлення вулиць, а де потрібно – встановлення камер відеоспостереження під контролем муніципальної поліції. Також партія виступає за перепідпорядкування поліції місцевим органам влади.

«Національний корпус» обіцяє встановлення камер відеоспостереження по всьому місту, навіть у під'їздах.

10. Освіта

Політична партія «Пропозиція» виступає за збільшення державних субвенцій на освіту. У місті партія обіцяє:

- Сприяти автономізації закладів освіти;
- Покращувати матеріально-технічний стан освітніх закладів;
- Продовжити ремонти у школах та дитячих садках;
- Надбавки педагогам за рахунок міського бюджету;
- Контроль за якістю освіти, відповідністю атестатів та дипломів рівню отриманих знань.

Борис Філатов в [інтерв'ю обіцяє:](#)

- Створення комфортних умов для вчителів, ремонти вчительських кімнат;
- Встановлення відеокамер та турнікетів у 40 школах міста, де вони ще не встановлені;
- Заміна учнівських квитків на електронні особисті картки, якими можна буде розраховуватися у транспорті.

Сергій Риженко обіцяє:

- Поновлення медпунктів з лікарем у кожній школі;
- Встановлення працюючих протипожежних систем у школах.

Блок Вілкула «Українська перспектива» обіцяє заборонити закриття шкіл.

«Громадська сила» обіцяє допомогу навчальним закладам.

ВО «Батьківщина» обіцяє підтримку педагогам.

Політична партія «Наш край» обіцяє:

- Забезпечення громадян правом на доступну та безкоштовну дошкільну, повну загальну середню та профтехнічну освіту;
- Укомплектування шкіл та дитсадків медзасобами;
- Гідну оплату праці та соціальний захист вчителям.

Політична партія «Національний корпус» обіцяє надання кожній школі та дитсадку права та можливості самостійно розпоряджатися своїми фінансами, а не робити все через департамент гуманітарної політики міської ради.

11. Благоустрій, розвиток міської інфраструктури

Політична партія «Пропозиція» обіцяє:

- Створення нових рекреаційних зон та забезпечення безперешкодної роботи вже наявних об'єктів;
- Захист парків та скверів від несанкціонованої забудови.

Борис Філатов в [інтерв'ю обіцяє](#):

- Займатися благоустроєм та покращенням життя на місцях в якості голови міського самоврядування;
- Завершення реконструкції Селянського узвозу;
- Збереження платних паркувальних місць у місті.

Політична партія «Слуга народу» обіцяє:

- Створення позитивних заходів для мешканців;
- Вирішувати питання щодо доступності дозвілля для дітей;
- Знищення зруйнованих іржавих дитячих атракціонів у дворах, які вже перетворилися на металобрухт і є небезпечними для дітей;
- Боротьбу зі стихійними ринками, де ведеться незаконна торгівля;
- Розв'язання інфраструктурних проблем міста (чистку зливової каналізації).

Сергій Риженко обіцяє:

- Реконструкцію системи водопостачання (щоб воду можна було пити з-під крану);
- Благоустрій міських парків ім. Глоби та ім. Т.Шевченка;
- Створення інфраструктури для осіб з інвалідністю, матерів з колясками, пенсіонерів.

«Опозиційна платформа – За життя» обіцяє:

- Реконструкцію парків;
- Ремонти тротуарів;
- Вирішення проблеми з бездомними тваринами;
- Відновлення роботи дитячих секцій;
- Збереження платних парковок у центрі міста у разі надходження коштів від них у бюджет.

Загід Краснов виступає за безкоштовні парковки.

ВО «Батьківщина» обіцяє:

- Модернізацію систем водопостачання;
- Реставрацію історичних будівель;
- Будівництво велоінфраструктури та підтримку спорту.

Політична партія «Наш край» обіцяє:

- Залучати кошти з держбюджету для фінансування інфраструктурних проєктів;
- Залучення громадами як вітчизняних, так і закордонних донорів, фондів та інвесторів для фінансування довгострокових інфраструктурних проєктів;
- Благоустрій там, де цього вимагають мешканці, а не як вирішати чиновники;
- Розвиток доступної для всіх спортивної інфраструктури.

«Національний корпус» обіцяє:

- Створення місць для дозвілля і спілкування;
- Підтримку професійному спорту з боку місцевої влади.

12. Залучення мешканців до управління м. Дніпро

Політична партія «Пропозиція» виступає за чіткий розподіл повноважень між центральною та місцевою владою з передачею останнім додаткових важелів (контроль за екологією та інше), постійну участь громадян у процесах управління (зокрема, через референдуми, громадські ради, збори тощо). Партія обіцяє:

- Діджиталізацію управління містом;
- Збільшити кількість адміністрацій в форматі «прозорий офіс»;
- Допомогу в організації комунікації між владою та цільовими аудиторіями;
- Впровадження кращих закордонних практик місцевого управління;
- Створення системи громадських слухань з питань будівництва нових міських об'єктів;
- Стимулювання створення ОСББ, забезпечення достатнього фінансування для їхніх проєктів.

Борис Філатов у газеті «Пропозиції» зазначає, що пріоритети роботи виконавчих органів влади має визначати громада. У 2015 році, серед іншого, він обіцяв:

- Діалог у форматі «влада – забудовник – громада – влада» для погодження питань містобудування;
- Електронне урядування;
- Роботу з дорученнями виборців.

Політична партія «Слуга народу» виступає за перетворення міста на краще силами активних громадян, оминаючи міську владу.

Сергій Риженко обіцяє витратити гроші міста на людей, а не на піар діяльності чиновників.

Політична партія «Команда Дніпра» обіцяє:

- Розвиток громадянського суспільства у Дніпрі через представництво громадськості в усіх органах влади для формування порядку денного кожного департаменту та управління;
- Відкритість влади та покращення взаємодії між владою та громадою.

«Опозиційна платформа – За життя» наголошує на «дніпровському референдумі». Партійці зазначають, що в Україні не реалізується норма про місцеві референдуми, протягом яких мешканці міст можуть самі вирішувати, які напрямки розвитку є пріоритетними.

Партія «Європейська солідарність» виступатиме за збереження надбань децентралізації, «дієву місцеву владу», розширення прав місцевого самоврядування, втілення європейських практик в управлінні містом.

ВО «Батьківщина» обіцяє:

- Створення механізму громадського контролю за діяльністю комунальних підприємств;
- Прозору та підзвітну роботу міської влади.

Політична партія «Наш край» обіцяє доступність та підзвітність депутатів.

Політична партія «Національний корпус» обіцяє:

- Сприяти створенню ОСББ;
- Створювати районні органи самоорганізації населення (ОСН), які зможуть отримати фінансування для здійснення необхідних робіт в районі з бюджету міста;
- Збільшення бюджету участі.

13. Сприяння розвитку бізнесу

Політична партія «Пропозиція» виступає за повернення стратегічних підприємств під контроль громадян, відновлення промислового потенціалу на рівні міст. Партія обіцяє:

- Залучення інвестицій в інноваційні сектори економіки міста;
- Підтримку процесів дерегуляції бізнесу на місцевому рівні.

Борис Філатов у своїй передвиборчій програмі 2015 року обіцяв:

- Сприятливі умови для розвитку бізнесу;

- Підвищення інвестиційної привабливості міста;
- Підтримку малому та середньому бізнесу.

Блок Вілкула «Українська перспектива» обіцяє підтримку місцевому бізнесу та залучення інвестицій.

ВО «Батьківщина» обіцяє сприяння роботі бізнесу, проведення тематичних тренінгів з підприємництва, спрощення адміністративних процедур та процесу звітування для бізнесу.

Політична партія «Наш край» обіцяє:

- Підтримку вітчизняного виробника та закупку його продукції;
- Створення технопарків для залучення інвестицій;
- Відстоювати інтереси місцевих підприємств при замовленні товарів і послуг.

«Національний корпус» обіцяє:

- Сприяння розвитку місцевого бізнесу та підвищенню інвестиційної привабливості Дніпра, створити сайт-візитівку про місто на різних мовах;
- Пільгові умови оренди та продажу землі для інвесторів у разі зобов'язання останніх побудувати серйозні інфраструктурні проекти;
- Лобіювання побудови сучасного аеропорту у місті.

14. Мовне питання

«Опозиційна платформа – За життя» та кандидат від цієї партії **Сергій Нікітін** озвучують лозунги захисту російської мови у місті.

Олександр Вілкул відзначає, що самі мешканці регіону мають вирішувати, «на якій мові спілкуватися та отримувати адміністративні послуги та які свята святкувати».

«Європейська солідарність» виступатиме за подальшу українізацію сфер життя.

Висновки

Деякі обіцянки, дані Дніпровським міським головою у 2015 році, як от «якісні дороги у місті», «доступний та зручний громадський транспорт», «чисте повітря» складні для виконання та не конкретні, можуть бути витлумачені як кінцева мета, до чого прагне політик. Водночас міський голова зазначає, що дані 5 років тому обіцянки він продовжить виконувати у разі переобрання.

З результатів різних досліджень можна побачити, що мешканці не повністю задоволені життям у місті та якістю отриманих від місцевої влади послуг. Ситуація в окремих сферах життєдіяльності громади значно гірша, ніж в інших великих містах України (див. Шосте муніципальне соціологічне [опитування](#) Групи «Рейтинг», [«Індекс конкурентоспроможності міст»](#), [дослідження рівня інтегрованості адміністративних та соціальних послуг у ЦНАП 30-ти найбільших міст України](#)). Проте окремі позитивні зміни помітні.

Також існує проблема зі звітуванням міського голови, виконавчих органів і депутатів місцевих рад. Не всі документи, пов'язані з результатами діяльності, публікуються на сайті міської ради, а третина депутатів не подає письмовий звіт, попри обов'язок, покладений на них законом.

У програмах кандидатів та партій здебільшого немає конкретних шляхів реалізації запропонованих ідей. Помітна ця ситуація в окремих партій, які висувують дуже багато обіцянок (у даному випадку – «Наш край», ВО «Батьківщина»). Наприклад, не дуже зрозуміло, як місцеве самоврядування може захищати інтереси місцевого бізнесу на національному рівні, зокрема під час проведення тендерів державними органами. Або обіцянка про «забезпечення громадського контролю за діяльністю місцевої влади» (присутня у програмі ВО «Батьківщина») не зрозуміла, бо громадський контроль здійснювався і до того, як партія це пообіцяла. Тому більшість обіцянок здебільшого несуть декларативний характер. Більшість передвиборчих обіцянок не мають чіткого часового проміжку реалізації, тобто не зрозуміло, чи будуть досягнуті поставлені цілі протягом наступної каденції роботи міського голови/місцевої ради або це план на декілька строків повноважень. Також не є зрозумілим, чи будуть ці обіцянки виконуватися, якщо партія потрапить до міської ради, але буде в опозиції.

Партії «Пропозиція» та «Наш край», а також «Європейська солідарність» у своїй риторичі використовують і питання національного значення, а не місцеві, орієнтовані на специфіку Дніпра. Наприклад, у перших двох партій є пункти про те, що надра (природні багатства) мають належати громадянам та приносити прибуток у місцевий бюджет. У національних програмах «Пропозиції» та «Нашого краю» є побажання про передачу деяких повноважень з Києва на місця, водночас це можна реалізувати лише через ухвалення відповідних актів Верховною Радою України, а не місцевими депутатами. На інформаційних бордах «Європейської солідарності» помітні заяви про рух до Європи, збереження незалежності і суверенітету тощо.

Основні гравці передвиборчої кампанії досі не оприлюднили конкретні програми (Борис Філатов, Сергій Риженко та «Слуга народу», Загід Краснов та «Громадська сила», «Європейська солідарність», «Блок Вілкула «Українська перспектива»), а їхні окремі обіцянки доводиться шукати у ЗМІ, на вуличних рекламних площинах, у агітаційних матеріалах. На даний час не всі кандидати та партії мають пропозиції щодо змін у тих сферах, які мешканці Дніпра вважають найважливішими.

Водночас розпливчатість передвиборчих обіцянок на зразок «впровадження європейських практик урядування», «залучення інвестицій», «реалізації заходів з енергоефективності», «ремонтів доріг та житлових будинків», «благоустрій парків», «боротьба з корупцією» несуть описовий характер щоденної роботи органів місцевого самоврядування. Такі обіцянки складно виміряти за ефективністю їх виконання, підсумовуючи вже певний проміжок діяльності міського голови та місцевих депутатів. Якщо певні дії, які підпадають під такий описовий пункт, будуть ініційовані місцевими політиками, то, вірогідно, обіцянка буде вважатися частково виконаною.

На жаль, частина передвиборчих обіцянок, які не стосуються найважливіших сфер життя громади, не була розглянута під час цього дослідження. Це пов'язано з великою кількістю обіцянок (наприклад, програма «Нашого краю» під назвою «12 кроків» займає майже 15 сторінок А4) та не чіткістю формулювань.

Як в 2015 році, так і у 2020 році більшість суб'єктів виборчого процесу не публікують у відкритому доступі повні власні передвиборчі програми (на сайтах або на сторінках у соціальних мережах). Для порівняння: на Youtube є відео зі стратегією розвитку міста від Бориса Філатова, яку він пропонував у 2015 році в якості кандидата на посаду міського голови, але майже неможливо знайти інформацію про програми кандидатів від його партії, які стали депутатами. Деякі депутати міської ради публікують інформацію про хід виконання передвиборчих обіцянок у щорічних звітах про депутатську діяльність.

Вулична агітація, тобто безпосередня комунікація з потенційними виборцями, поки що помічена лише у партій «Пропозиція», «Опозиційна платформа – За життя», «Європейська солідарність», ВО «Батьківщина», «Національний корпус». Зовнішня реклама також є у Загіда Краснова та «Громадської сили», «Блоку Вілкула «Українська перспектива», «Нашого краю», Мгера Куюмчяна, Партії зелених України. Кандидату Сергію Риженку від «Слуги народу» та партії «Команда Дніпра» вдалося розмістити свої матеріали на зовнішніх рекламних конструкціях здебільшого за межами міста.

Проект здійснюється Школою політичної аналітики НаУКМА в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Раєт в Україні, а також за підтримки Міжнародного Фонду «Відродження». Зміст аналітичного брифу є винятковою відповідальністю Раєт та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США.